MASTAR المَصْدَرُ

Mastar, zamana bağlı olmaksızın bir durum veya olayı anlatan sözdür.

Sülasi Mücerred Fiillerin mastarlarının birçok vezni vardır. Bunlardan bazıları şöyledir:

1- فِعَالَةٌ Vezni: Genellikle bir sanat ve meslek ifade etmek için kullanılır.

صِباغَةٌ : boyacılık	إمامَةٌ : imamet
خِلافَةٌ : halifelik	وِزارَةٌ : bakanlık
رئاسَةٌ : başkanlık	تجارَةٌ : ticaret
زراعَةٌ : ziraat	سِفارَةٌ : sefaret
خِياطَةٌ : terzilik	طِباخَةٌ : aşçılık
سِقَايَةٌ : suculuk	حِراسَةٌ : bekçilik

Bu vezinden geldiği halde meslek bildirmeyen vezinler de vardır:

عِبادَةٌ : ibadet	حِضانَةٌ : çocuk bakımı
قِراءَةٌ : okumak	وِقايَةٌ : korumak

2- فِعالٌ Vezni: Genellikle uzaklaşmak, kaçmak anlamına gelen fiillerin mastarları bu kalıptan gelir.

فِرارٌ : kaçmak	فِراقٌ : ayrılık	شِرادٌ : kaçmak, sapmak

3- فَعْلانُ Vezni: bu vezinden gelen mastarlar daha çok hareket ve davranış anlatır.

دَوَرانٌ : dolaşmak	سَيَلانٌ : akmak	ذَوَبانٌ : erimek
قَفَزانٌ : atlamak	طَيَرانٌ : uçmak	فَيَضانٌ : taşmak

4- فُعالٌ Vezni: Genellikle ses ve hastalık bildiren fiillerin mastarı bu vezinden gelir.

صُهالٌ : at kişnemek	صُداعٌ : baş ağrısı	سُعالٌ : öksürük
مُواءٌ : miyavlamak	مُكاءٌ : ıslık	دُوارٌ : baş dönmesi

5-فُعُولَةٌ ve فَعَالَةٌ Vezinleri: فَعُلَ vezninden gelen fiillerin mastarları genellikle bu ölçülerde gelir.

سُهُولَةٌ : kolaylık عُذُوبَةٌ : suyun tatlılığı	لَطَافَةٌ : incelik نَظَافَةٌ : temizlik	شَجَاعَةٌ : cesaret صَرَاحَةٌ : açıklık

6- فَعَلٌ Vezni: فَعِلَ vezninden gelen lazım fiillerin mastarları genellikle bu vezinden gelir.

فَرْحٌ : sevinmek هَرَمٌ : ihtiyarlamak	تَعْبٌ : yorgunluk فَشَلٌ : başarısızlık	نَدَمٌ : pişmanlık غَرَقٌ : bayılmak

7- فُعُولٌ Vezni:

وُصُولٌ : ulaşmak قُعُودٌ : oturmak خُرُوجٌ : çıkmak	نُزُولٌ : inmek رُجُوعٌ : dönmek دُخُولٌ : girmek	مُرُورٌ : uğramak حُضُورٌ : gelmek سُكُونٌ: durmak, kalmak

8- فَعْلٌ Vezni:

زَرْعٌ : ekin ekmek بَحْثٌ : aramak مَكْثٌ : durmak	نَسْفٌ : savurmak قَتْلٌ : öldürmek أَخْذٌ : almak	فَهْمٌ : anlamak ضَرْبٌ : vurmak كَسْبٌ : kazanmak

Sülasi mezid fiilerin mastarları aynı zamanda o baba ismi olmaktadır.
إِسْتِفْعَالٌ – مُفَاعَلَةٌ – إِفْعَالٌ – تَفْعِيلٌ babları gibi…

Rubaî Mücerred Fiillerin Mastarları İki Vezinden Gelir:

1- فِعْلَالٌ Vezni:

زِلْزَالٌ يُزَلْزِلُ زَلْزَلَ : sarsıntı
سِرْوَالٌ يُسَرْوِلُ سَرْوَلَ : şalvar giymek

2- فَعْلَلَةٌ Vezni:

تَرْجَمَةٌ يُتَرْجِمُ تَرْجَمَ : terceme
عَرْبَدَةٌ يُعَرْبِدُ عَرْبَدَ : arbede